

Minister van Justitie en Veiligheid

**Minister van Justitie en
Veiligheid**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
12 december 2023

Ons kenmerk
4991935

nota

Beslisnota bij contourenbrief Versterkte Aanpak Online

1. Aanleiding

In diverse Kamerdebatten¹ heeft u toegezegd om medio 2023 met een Versterkte Aanpak Online (VAO) voor extremisme en terrorisme met speciale aandacht voor preventie te komen. Er wordt via twee sporen invulling gegeven aan deze toezegging: (1) er wordt een contourenbrief naar de Tweede Kamer gestuurd waarin vier pijlers van de versterkte aanpak uiteen worden gezet en in (2) 2024 volgt de nadere uitwerking.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de inhoud en verzending van de contourenbrief Versterkte Aanpak Online inzake extremisme en terrorisme aan de Tweede Kamer. NB: het Dreigingsbeeld Terrorismen Nederland december 2023 bevat een themahoofdstuk over online.

3. Kernpunten

- In de brief biedt u een overzicht van de huidige inzet om preventief en repressief op te treden tegen online extremisme en terrorisme en een aanzet om dit instrumentarium verder te versterken. Dit doet u aan de hand van vier pijlers:
 - Dialoog internetsector;
 - Wettelijk instrumentarium;
 - Lokale aanpak;
 - Internationale inzet.
- Op uw verzoek is tevens een passage in de contourenbrief opgenomen welke ziet op de mogelijkheid om te komen tot afbakening van ongewenste content – extremisme & terrorisme.
- Op verzoek van de NCTV is een passage opgenomen over het onderzoek van de Universiteit van Utrecht inzake relaties tussen het plenaire debat in de Tweede Kamer en radicalisering in de onlinesfeer.²
- Op verzoek van de SBZK is gekeken naar de scope van de content en de waarborgen ten aanzien van de vrijheid van meningsuiting. Deze waarborgen zijn in de brief versterkt en worden meegenomen in de uitwerking van de aanpak. De scope van de content in de brief (‘content

¹ Toezegging TZ202306-154 gedaan in het Commissiedebat Terrorismen en Extremisme van 7 juni 2023. Zie verder ook Commissiedebat Extremisme & Terrorismen van 24 november 2022 en het plenaire debat over de uitvoeringswet TOI-Verordening van 22 december 2022.

² Universiteit van Utrecht 2023 ‘Spelen met Vuur’. Via <https://dataschool.nl/nieuws/spelen-met-vuur/>.

die de veiligheid van burgers en instituties ondermijnt') is intact gebleven gezien de urgentie van het online dreigingsniveau.

- De contourenbrief is aangekondigd in de aanbiedingsbrief bij de Themastudie Extremisme van het Analistennetwerk Nationale Veiligheid van 17 oktober jl. en het DTN van 12 december 2023.

**Ministerie van Justitie en
Veiligheid**

Datum
12 december 2023

Ons kenmerk
4991935

4. Toelichting

Zowel in de recente Dreigingsbeelden Terrorisme Nederland alsook de Nationale contraterorisme strategie (2022 – 2026) is de (versterking van de) online aanpak in relatie tot extremisme en terrorisme als prioritair thema benoemd. Bijgaande contourenbrief omvat de ambities/een eerste aanzet tot een Versterkte Aanpak Online. Deze aanpak ziet op extremistische en terroristische content met nadruk op de preventieve kant. De aanpak sluit aan bij de urgentie die in de Tweede Kamer wordt gevoeld om te komen tot een overkoepelende en interdepartementale aanpak op online extremisme en terrorisme. Bij de nadere uitwerking worden enkele nieuwe ontwikkelingen meegenomen, zoals de rol van videogames en artificial intelligence. Ook zullen aanbevelingen uit onlangs afgeronde en nog lopende onderzoeken worden verwerkt in de concrete handelingsperspectieven.

4.1 Politieke context

De inhoud van de brief raakt aan de dossiers desinformatie, digitalisering en de dialoog met de internetsector (BZK), de uitwerking van de internationale pijler i.s.m. BZ en het preventieve aspect van de toezegging en de rol die SZW hierin heeft. De verantwoordelijkheid ten aanzien van de Digital Services Act is belegd bij EZK. De brief wordt daarom medeondertekend door BZK, EZK, BZ en SZW.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.